

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา
ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่
(คุรุราษฎร์อุปัถม์)

**The Development of a Quality Management Model Based on
the Dhosakit Mind Volunteer that Promotes to Public Mind of
Ban Nong Yai (Khururat Uppatham) School Students**

ไอศิกภาภา เสฐฐศุภพงษ์¹

¹โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปัถม์), หนองคาย, ประเทศไทย

Isasipada Saisupapong¹

¹Ban Nong Yai (Khururat Uppatham) School, Nong Khai, Thailand

✉: cherryhumton12052525@gmail.com

(Corresponding Email)

Received: 08 May 2025; Revised: 17 May 2025; Accepted: 29 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปัถม์) 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด “ทศกิจ จิตอาสา” ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน 3) ทดลองใช้รูปแบบดังกล่าว และ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบดังกล่าว การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ โดยกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน รวม 170 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในระยะที่ 2 และ 4 สำหรับการสนทนากลุ่มและการประเมินรูปแบบ และในระยะที่ 3 ใช้นักเรียนทั้งหมด 270 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เป็นกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบ และแบบประเมินผลการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาด้านจิตสาธารณะของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D.=0.12) โดยมีปัญหาสำคัญเรียงตามลำดับ ได้แก่ การไม่เห็นว่าการดูแลทรัพย์สินของส่วนรวมเป็นหน้าที่ ($\bar{X} = 4.52$), การไม่ช่วยเหลือหรือแบ่งปันผู้อื่น ($\bar{X} = 4.03$), การไม่เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ทรัพยากรสาธารณะ ($\bar{X} = 4.01$), และการใช้สิ่งของสาธารณะอย่างไม่ระมัดระวัง ($\bar{X} = 3.94$) ทั้งนี้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นควรให้มีการพัฒนาแบบที่มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และการประเมินผล 2) รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด “ทศกิจ จิตอาสา” ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) หลักการ ได้แก่ การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบ (2) วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะทั้ง 4 ด้าน (3) กิจกรรม “ทศกิจ จิตอาสา” จำนวน

10 กิจกรรม เช่น การเขียนเรียงความ สำรวจของใช้ส่วนรวม อาสาพัฒนา และกิจกรรมเพื่อชุมชน และ (4) การประเมินผลด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=0.08) 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า กิจกรรมทศกิจ จิตอาสา ช่วยส่งเสริมจิตสาธารณะได้ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม โดยคะแนนรวมอยู่ที่ร้อยละ 79.55 โดยเฉพาะกิจกรรม “จิตอาสาเพื่อชุมชน” และ “อาสาบำเพ็ญประโยชน์” อยู่ในระดับสูงสุด และ 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความเหมาะสมของรูปแบบ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกด้าน (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.47–4.58)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการคุณภาพ, ทศกิจ จิตอาสา, จิตสาธารณะ,โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)

Abstract

This research article aimed to 1) to study the problems and development needs of students of Ban Nong Yai School (Khururat Uppatham) 2) Develop a concept-based quality management model. 3) Experimenting with the model and 4) evaluating the use of the model. The research was divided into 4 phases, with the sample in Phase 1 being executives, a total of 170 students and 5 qualified individuals were selected for the study in Phase 2 and 4 for group discussion and model assessment, and in Phase 3, a total of 270 students were used in the first semester of the 2024 academic year as an experimental group. The tools used to collect data include questionnaires. Observation form, interview form, model consistency assessment form, and model use evaluation form. Percentage, Mean, and Standard Deviation The results showed that 1) the students' public mental problems were high ($\bar{x} = 4.12$, S.D.=0.12), with the main problems in order of importance, including not seeing the care of public property as a duty ($\bar{x} = 4.52$), not helping or sharing others ($\bar{x} = 4.03$), not respecting the rights of others to use public resources ($\bar{x} = 4.01$), and careless use of public goods ($\bar{x} = 3.94$). Stakeholders agreed that a model should be developed with four elements: principles, 2) Concept-based quality management model. "Volunteerism" consists of 4 main components: (1) Principles such as participation, decentralization, and responsibility, (2) Objectives to promote public spirit in all 4 aspects, and (3) 10 "Volunteer Activities" such as essay writing. (4) Evaluation of knowledge, skills, and desirable attributes, with the highest level of consistency of the model by qualified persons ($\bar{x} = 4.56$, S.D.=0.08), 3) The results of the model trial showed that the volunteer activities helped promote public spirit at an excellent level with a total score of 79.55 percent, especially the activities of "Volunteer for the Community" and "Service Volunteering" were at the highest level, and 4) The results of the evaluation of the use of the model by qualified persons were at the highest level. It was found that the possibility of the usefulness and suitability of the model were at the highest level in all aspects (average between 4.47–4.58).

Keyword: Quality Management, Decade Volunteers, Public Spirit, Ban Nong Yai School (Khururat Uppatham)

1. บทนำ

จิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดีที่สังคมไทยในยุคปัจจุบันให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นรากฐานของความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และความร่วมมือในสังคมประชาธิปไตย บุคคลที่มีจิตสาธารณะจะตระหนักในสิทธิของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น มีจิตใจเสียสละและพร้อมช่วยเหลือสังคม การพัฒนาคุณลักษณะนี้จึงไม่ใช่เรื่องเฉพาะของผู้ปกครองหรือชุมชนเท่านั้น แต่โรงเรียนในฐานะสถาบันทางการศึกษาที่มีบทบาทในการปลูกฝังคุณธรรม ควรบูรณาการ “จิตสาธารณะ” เข้ากับกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ รัฐบาลเองก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญในด้านจิตใจของพลเมือง โดยประกาศให้ “จิตอาสา” เป็นวาระแห่งชาติ และบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย (กุลทิพย์ ศาสตรระรุจิ, 2561; ศุภจิต สอนินุช, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ที่เยาวชนต้องมีจิตใจที่เข้มแข็งควบคู่ไปกับการรู้เท่าทันเทคโนโลยี

การส่งเสริมจิตสาธารณะในสถานศึกษา ต้องมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างรอบด้าน งานของชาย โพธิ์สีดา (2560) ชี้ว่าจิตสำนึกต่อทรัพย์สินส่วนรวมควรเริ่มจากความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม และรับผิดชอบในการดูแล ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย รวมถึงเคารพสิทธิในการใช้ทรัพย์สินของผู้อื่นอย่างเท่าเทียม ในทำนองเดียวกัน ชัยพจน์ รังงาม (2565) เสนอองค์ประกอบ 3 ด้านในการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสา ได้แก่ การดูแลรักษาของส่วนรวม การหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และการเคารพสิทธิผู้อื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาจิตสาธารณะควรเป็นการพัฒนาทั้ง “พฤติกรรมภายใน” และ “พฤติกรรมภายนอก” ของผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ และมีระบบติดตามประเมินผลที่ชัดเจน การจัดการศึกษาในยุคใหม่จึงต้องเปลี่ยนจากการสอนเพื่อความรู้ มาเป็นการ “สร้างคน” ด้วยคุณธรรมที่สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีจิตใจเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

การบริหารจัดการก็จะมีหลากหลายหลักการที่แตกต่างกันออกไป ตามลักษณะของการนำไปปรับใช้ สำหรับการบริหารงานในโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชฐ์อุปถัมภ์) นั้น ได้นำหลักการบริหารแบบทุกคนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจัดทำภารกิจให้ชัดเจน ครอบคลุมงานทั้งหมดและมีการกำหนดกลุ่มงานที่มีความสอดคล้องกัน จัดทำโครงสร้างบริหารที่เป็นนิติบุคคลสู่กลุ่มงานสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ภายใต้บริบทที่มีสายบังคับบัญชา และการประสานคน เพื่อให้เกิดความคล่องตัว ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่จัดกิจกรรมการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้มีจิตสาธารณะ อันนำไปสู่การแก้ปัญหา นักเรียนขาดจิตสาธารณะ (เกษสุตา พุทธะลา, 2561) ทั้งนี้การที่จะพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียนได้นั้น ต้องมีแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการในโรงเรียนที่เป็นกรอบทิศทางชี้แนะให้กับครูผู้สอน ได้มีรูปแบบในการจัดกิจกรรมการสอน ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญของการสร้าง และพัฒนารูปแบบว่า รูปแบบการบริหารจัดการ จะต้องผ่านการออกแบบมาเป็นอย่างดี เพื่อใช้เป็นแบบแผน หรือแนวทางในการปฏิบัติการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎี และแนวคิดในการสร้างรูปแบบการบริหารไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งใช้ในการกำหนด

ลักษณะขององค์ประกอบของรูปแบบกิจกรรม และนำวิธีการเชิงระบบมาจัดความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหล่านั้น รูปแบบการบริหารเปรียบเสมือนพิมพ์เขียว ที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นแบบแผนในการสร้างผู้เรียนให้เจริญงอกงาม มีจิตใจอันเป็นสาธารณะประโยชน์ต่อผู้อื่น และรูปแบบการบริหารของผู้บริหารยังเป็นเสมือนนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียน ใช้เป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และบริบทในการเรียนการสอนของแต่ละกิจกรรมได้ (ดู Eggen and Kauchak ,2006,สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติม) เช่นเดียวกับที่ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ได้มีแนวทางของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพ ให้เกิดกิจกรรมที่ดี เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะกับผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความตระหนักรู้ช่วยเหลือและรักษาสีของสาธารณะประโยชน์ในโรงเรียนได้

โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เป็นหนึ่งในสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีต่อส่วนรวม ทั้งด้านความรู้ ความคิด และการกระทำ อย่างไรก็ตาม จากรายงานของฝ่ายบริหารทั่วไปในปี 2565 พบว่า สภาพการใช้อุปกรณ์และสิ่งของสาธารณะ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์กีฬา และหนังสือในห้องสมุด มีความชำรุดเสียหายสูงถึงร้อยละ 41.76 (ฝ่ายบริหารทั่วไป, 2565) ขณะเดียวกัน สัดส่วนนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ยังอยู่ในระดับที่น่ากังวล โดยภาคเรียนที่ 1 และ 2 ของปีการศึกษาเดียวกัน มีนักเรียนที่อยู่ในระดับ “ไม่ผ่าน” คิดเป็นร้อยละ 12.49 และ 11.55 ตามลำดับ (วิชาการโรงเรียนบ้านหนองใหญ่, 2565) ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนว่า แม้โรงเรียนจะมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ แต่ยังขาดรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบครบวงจร และวัดผลได้ชัดเจน ส่งผลให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในเชิงลึกได้อย่างแท้จริง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการวิจัย เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ด้วยวิธีการแก้ปัญหาแบบใหม่มาปรับแก้วิธีการแก้ปัญหาเดิม โดยได้ศึกษาค้นคว้าตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ เช่น ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget) และโคลเบอร์ก (Kohlberg) มีแนวคิดเชิงสัมพัทธนิยม (Relativism) ซึ่งเชื่อว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์จิตสำนึก และองค์ประกอบอื่นๆ ผสมผสานกับทฤษฎีทางสังคม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะที่ดี พร้อมด้วยผู้วิจัยได้หาแนวทางวิธีในการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพโดยมีแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ของ Frederick Taylor , Max Weber ,Douglas MC Gregor ,Ouchi ,สมคิด บงโม มาเป็นหลักการบริหารงานบริหารบุคลากรในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมครูผู้สอนให้พัฒนาและเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นส่งเสริมจิตสาธารณะ และที่สำคัญผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าการสร้างรูปแบบตามแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบจาก Brown and Moberg ,Keeves, Gerlach and Ely โดยการสร้างหรือพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการเรียนการสอน ที่เน้นการสอนด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ทั้งนี้มุ่งหวังว่านักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่

(คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จะมีจิตสาธารณะที่ดีขึ้นตลอดไป เป็นไปตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) หลังจากใช้รูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) (Research: R₁) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 2 คน ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 29 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 261 คน ประชากรทั้งหมด จำนวน 301 คน ตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม จำนวน 170 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ตัวอย่างกลุ่มแรก คือ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) คณะกรรมการสถานศึกษา รวมจำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวอย่างกลุ่มที่สอง คือ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 130 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้มาโดยการเลือกอย่างง่าย (Simple random sampling) ตัวอย่างสำหรับสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 4 กลุ่มทดลองใช้ (Tryout) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ซ้ำกลุ่มเดียวกันกับตัวอย่างจริง

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) (Development: D₁) กลุ่มทดลองใช้ (Try out) สำหรับทดลองใช้ร่างรูปแบบ เป็นนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ซึ่งกำลัง

ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ซ้ำกลุ่มเดียวกันกับตัวอย่างจริง แต่เป็นกลุ่มเดิมจากระยะที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งไม่ซ้ำกลุ่มเดียวกันกับกลุ่มสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหาร จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินผลการศึกษา 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 คน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสาที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) (Development: D₂) ประชากรหรือกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) จำนวน 270 คน

ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) (Evaluation Research: R₂) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัญหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

ระยะที่ 2 คือ 1) ร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ 2) รูปแบบชั่วคราวของกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ 3) แบบประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบ และ 4) แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบชั่วคราว

ระยะที่ 3 คือ คู่มือของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะ

ระยะที่ 4 คือ แบบประเมินผลการใช้รูปแบบ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ มีดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียน โดยอิงจากการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของบันดูรา และแนวคิดประชาสังคม เป็นต้น จากนั้นจึงพัฒนาเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ม.3 จำนวน 30 คน พบว่าค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.33–0.88 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 จึงถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพเหมาะสมสำหรับการใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้พัฒนาร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา และสร้างแบบประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบ และกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของลิเคิร์ต ประกอบด้วย 20 ข้อ และ 60 ข้อ ตามลำดับ แบบประเมินถูกตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ซึ่งให้ข้อเสนอแนะด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์และ

ความสอดคล้องของกิจกรรมกับเป้าหมายการพัฒนาจิตสาธารณะ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบ และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน ม.3 จำนวน 30 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ก่อนนำไปใช้จริงในระยะถัดไป

ระยะที่ 3 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในระยะนี้ คือ แบบบันทึกผลการร่วมกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา จำนวน 10 กิจกรรม ซึ่งพัฒนาจากองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การช่วยเหลือผู้อื่น การหลีกเลี่ยงความเสียหาย และการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้วิจัยจัดทำแบบบันทึกโดยบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้ และให้ครูประจำวิชาประเมินผลการมีจิตสาธารณะของนักเรียนหลังจากดำเนินกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ เครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 เป็นตัวชี้วัดผลลัพธ์ของการพัฒนา

ระยะที่ 4 ใช้แบบประเมินผลการใช้รูปแบบ ทศกิจ จิตอาสา เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบ โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวทางของ Maduas, Scriven and Stufflebeam (1983) และผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน การพัฒนาเครื่องมือยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพเชิงระบบ และใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลผลระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน โดยแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง 170 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เก็บข้อมูลได้ครบถ้วน 100% พร้อมทั้งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน โดยใช้แบบประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบและกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา รวม 2 ฉบับ (20 และ 60 ข้อ) พร้อมทั้งรวบรวมแบบประเมินผลกิจกรรมจากกลุ่มทดลองใช้ จำนวน 30 คน ซึ่งเก็บข้อมูลได้ครบ 100% สำหรับนำไปวิเคราะห์ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และประสิทธิภาพของรูปแบบที่พัฒนา

ระยะที่ 3 ประสานหัวหน้ากลุ่มสาระและครูผู้สอนเพื่อเก็บแบบบันทึกการประเมินผลกิจกรรมทศกิจ จิตอาสา หลังดำเนินกิจกรรมครบ 10 กิจกรรม ตรวจสอบ คัดแยก และจัดเรียงเอกสารแบบบันทึกการประเมินผลตามกลุ่มสาระ ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

ระยะที่ 4 จัดทำแบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด “ทศกิจ จิตอาสา” ซึ่งประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องเหมาะสม โดยมอบ

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมจากระยะที่ 2 เป็นผู้ประเมิน และรวบรวมแบบประเมินคืนได้ครบถ้วนทั้ง 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมายในการประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดระเบียบแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนดำเนินการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติร้อยละ ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียน ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมทั้งแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน 5 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ ซึ่งนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญประกอบการอภิปรายผลต่อไป

ระยะที่ 2 วิเคราะห์คุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพและกิจกรรมทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) โดยใช้ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งประเมินความสอดคล้องของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในด้านหลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และการประเมินผล ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุประดับความสอดคล้องของรูปแบบ และนำข้อมูลจากการประเมินมาปรับปรุงร่างรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงวิเคราะห์ผลการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง โดยใช้เกณฑ์การผ่านร้อยละ 50 เป็นเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จของกิจกรรมตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ระยะที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการประเมินผลกิจกรรม 10 กิจกรรม ซึ่งบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการเก็บข้อมูลคะแนนผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนทั้งระดับรายกิจกรรมและรายองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผ่านร้อยละ 50 โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาระดับความสำเร็จของกิจกรรม และวิเคราะห์ว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนได้ตามเป้าหมายหรือไม่

ระยะที่ 4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ในด้านความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อตีความระดับคุณภาพของรูปแบบตามเกณฑ์ที่กำหนด

ซึ่งผลการวิเคราะห์ช่วยยืนยันถึงความเหมาะสมและประสิทธิภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับนำไปใช้จริงในสถานศึกษา

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ปัญหาการถือเป็นหน้าที่ ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ปัญหาการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการแนะนำและแบ่งปันแก่ผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ปัญหาการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่น ที่จะใช้ของส่วนรมนั้นอยู่ในระดับมาก และปัญหาการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และความต้องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) พบว่า รูปแบบควรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กิจกรรม และการประเมินผล

1.2 รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ประกอบด้วย องค์ประกอบ 1 หลักการ คือ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) หลักการบริหารแบบกระจายอำนาจ และ 3) หลักการบริหารแบบความรับผิดชอบ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยการแนะนำและแบ่งปันแก่ผู้อื่น 3) การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และ 4) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น องค์ประกอบ 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 10 กิจกรรม (กิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา) ได้แก่ 1) กิจกรรมการเขียนเรียงความและคำขวัญ เรื่องการใช้ของสาธารณะ 2) กิจกรรมสำรวจโต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง 3) กิจกรรมอาสาพัฒนา 4) กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม 5) กิจกรรมบำรุงรักษาอุปกรณ์กีฬา 6) กิจกรรมศิลปอาสาพัฒนาโรงเรียน 7) กิจกรรมขยะ รียูทเพื่อส่วนรวม 8) กิจกรรม English Today For Public 9) กิจกรรมอาสาบำเพ็ญประโยชน์ และ 10) กิจกรรมจิตอาสาเพื่อชุมชน และองค์ประกอบ 4 การประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และผลการตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียน

บ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) การประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) โดยเฉลี่ยในภาพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสาที่ส่งเสริม จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เป็นดังนี้

1.3.1 จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ของแต่ละกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 50 โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 79.55 เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มทั้งหมด เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมการเขียนเรียงความและคำขวัญ เรื่องการใช้ของสาธารณะร่วมกัน อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 77.77 กิจกรรมสำรวจโต๊ะ แก้ว ี่ ประตู หน้าต่าง อยู่ในระดับภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 78.92 กิจกรรมอาสาพัฒนาอยู่ในดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็น ร้อยละ 77.96 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 78.50 กิจกรรมบำรุงรักษาอุปกรณ์กีฬา อยู่ในดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 79.91 กิจกรรมศิลปอาสาพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 80.14 กิจกรรมขยะรีไซท์ เพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 80.73 กิจกรรม English Today For Public อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 78.92 กิจกรรมอาสาบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 81.00 และกิจกรรมจิตอาสาเพื่อชุมชน อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 81.60

1.3.2 จิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) โดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบของ จิตสาธารณะเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 50 โดยภาพรวม อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 80.52 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า การถือเป็นหน้าที่ ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ อยู่ในดับคุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ 69.99 การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการแนะนำและแบ่งปันแก่ผู้อื่น อยู่ในดับคุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ 75.41 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม อยู่ในดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 87.73 และการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นเป็นของตนเอง อยู่ในดับคุณภาพดีเยี่ยม คิดเป็นร้อยละ 88.95 ตามลำดับ

1.4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เป็นดังนี้

1.4.1 ความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และด้านองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

1.4.2 ความเป็นประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด และด้านองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4.3 ความถูกต้องเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ใน ระดับมากที่สุด และด้านองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) มีปัญหาด้านจิต สาธารณะในระดับมาก โดยเฉพาะเรื่องการถือเป็นหน้าที่ในการดูแลทรัพย์สินส่วนรวม การช่วยเหลือผู้อื่น การ เคารพสิทธิ และการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้ของส่วนรวมเสียหาย (จันทนีย์ เหมนา, 2566; ธนวรรณ เหม บาสัตย์, 2565) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงพฤติกรรมที่ขาดจิตสำนึกเชิงสาธารณะ เช่น การไม่รักษาความ สะอาด การไม่ดูแลทรัพย์สินโรงเรียน หรือไม่แบ่งปันสิ่งของกับเพื่อน สอดคล้องกับชาย โพธิ์สีดา (2560) ที่ อธิบายจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติไว้ 2 ระดับ คือ แบบ Passive และ Active โดยแบบ Active คือการลงมือ ดูแลและป้องกันทรัพย์สินร่วมของส่วนรวม และเรเมอร์ (Reimer, 1989) ได้เสนอว่า ความรับผิดชอบเชิง จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของวัยรุ่นและควรส่งเสริมผ่านการจัดกิจกรรมที่มีเป้าหมาย ในการ ตอบสนองปัญหา ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ “ทศกิจ จิตอาสา” โดยใช้หลักการบริหารแบบมี ส่วนร่วม กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบ (พระมหาวิฑูริธ จันทน์ชื่น, 2565; ศีพเวส, 1988) เพื่อ เสริมสร้างพฤติกรรมจิตสาธารณะให้กับนักเรียนในเชิงระบบและยั่งยืน.

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิต สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) องค์ประกอบ 1 หลักการ ซึ่งประกอบด้วย 3 หลักการ คือ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม (1) การร่วมวางแผน (2) การร่วมทำ (3) การร่วมตัดสินใจ (4) การร่วมรับผลประโยชน์ 2) หลักการบริหารแบบกระจายอำนาจ (1) ด้านวิชาการ (2) ด้านงบประมาณ (3) ด้านการบริหารบุคคล 3) หลักการบริหารแบบความรับผิดชอบ องค์ประกอบ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมจิต สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (ศุภราชบุรีอุปถัมภ์) ดังนี้ 1) การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมใน การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม ในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การช่วยเหลือผู้อื่น ด้วยการแนะนำและแบ่งปัน แก่ผู้อื่น 3) การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อ ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม 4) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครอง ของส่วนรวมนั้นเป็น ของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่น ที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น องค์ประกอบ 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 10 กิจกรรม (กิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา) ได้แก่ 1) กิจกรรมการเขียนเรียงความและคำ

ขวัญ เรื่องการใช้ของสาธารณะ 2) กิจกรรมสำรวจโต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง 3) กิจกรรมอาสาพัฒนา 4) กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม 5) กิจกรรมบำรุงรักษาอุปกรณ์กีฬา 6) กิจกรรมศิลปอาสาพัฒนาโรงเรียน 7) กิจกรรมขยะ รื้อเพื่อส่วนรวม 8) กิจกรรม English Today For Public 9) กิจกรรมอาสาบำเพ็ญประโยชน์ 10) กิจกรรมจิตอาสาเพื่อชุมชน องค์ประกอบ 4 การประเมินผล โดยการวัดและประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 ปัญหาความมีจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จโดยการแก้ปัญหาความมีจิตสาธารณะของผู้เรียนให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะให้เพิ่มมากขึ้น ได้มุ่งเน้นรูปแบบการบริหารงานในโรงเรียนด้วยหลักการบริหาร ได้แก่ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลักการบริหารแบบกระจายอำนาจ หลักการบริหารแบบความรับผิดชอบ หลักการเหล่านี้มีความส่งเสริมจิตสาธารณะแก่ผู้เรียนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมคิด บางโม (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวหลักการบริหารจัดการคุณภาพ มีส่วนประกอบดังนี้ 1) หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 2) หลักการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ 3) หลักการบริหารจัดการแบบความรับผิดชอบ จากผลการประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ในภาพรวมองค์ประกอบของรูปแบบความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นัชกร ลับบัวงาม (2560) ได้สรุปความสำคัญของหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การร่วมวางแผนแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามที่ได้รับแล้วให้บุคคลดำเนินงานมุ่งผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกในการปฏิบัติการใดๆ จากผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบชั่วคราวของกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ในภาพรวมองค์ประกอบของกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก พิจารณาแต่ละองค์ประกอบ คือ กิจกรรม ความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด หลักการ) ความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด วัตถุประสงค์ ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก การประเมินผล ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทศกิจ จิตอาสา มีโครงสร้างที่ครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น หลักการ ได้นำหลักการบริหารจัดการมาเป็นแบบแผน และกรอบขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม หรือแนวนโยบายในการปฏิบัติงานให้มุ่งสู่วัตถุประสงค์ ส่วนวัตถุประสงค์นั้นเหมาะกับการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียน และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะ และผลการทดลองใช้ร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของกลุ่มทดลองใช้ (Try out) ในภาพรวมทั้ง 10 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 77.17 ระดับการประเมินดีเยี่ยมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ตามที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมทศกิจ จิตอาสา สามารถนำไปใช้กับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ได้จริง กิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ยังได้เน้นให้ครูผู้สอนและนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนีย์ เอ็มนาง (2566) ได้ศึกษา ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนปายวิทยาคาร จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิต

สาธารณะ นักเรียนมีจิตสาธารณะสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ในระดับมาก , ธนวรรณ เหมบาสัตย์ (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบและ 35 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการ พัฒนามากที่สุดคือ ด้านการรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวม รองลงมาคือด้านการถือเป็นหน้าที่ ด้านการ เคารพสิทธิด้านการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 3) รูปแบบการพัฒนาประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการจัด กิจกรรม 4. วิธีดำเนินการ 5. กิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) ค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลองเท่ากับ 53.83 หลังการ ทดลองเท่ากับ 86.90 หมายความว่าหลังการทดลองของ นักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และหนึ่งหุทัย อาจปุ (2559) ผลการวิจัยพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะของผู้เรียนใน โรงเรียน พบว่า จิตสาธารณะโดยรวม) นักเรียนมีจิตสาธารณะในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 87.73 ระดับ คุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ส่วนด้านส่งเสริมการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสมบัติของ ส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ คิดเป็น ร้อยละ 87.77 เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ บุญดี โงษาฤทธิ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

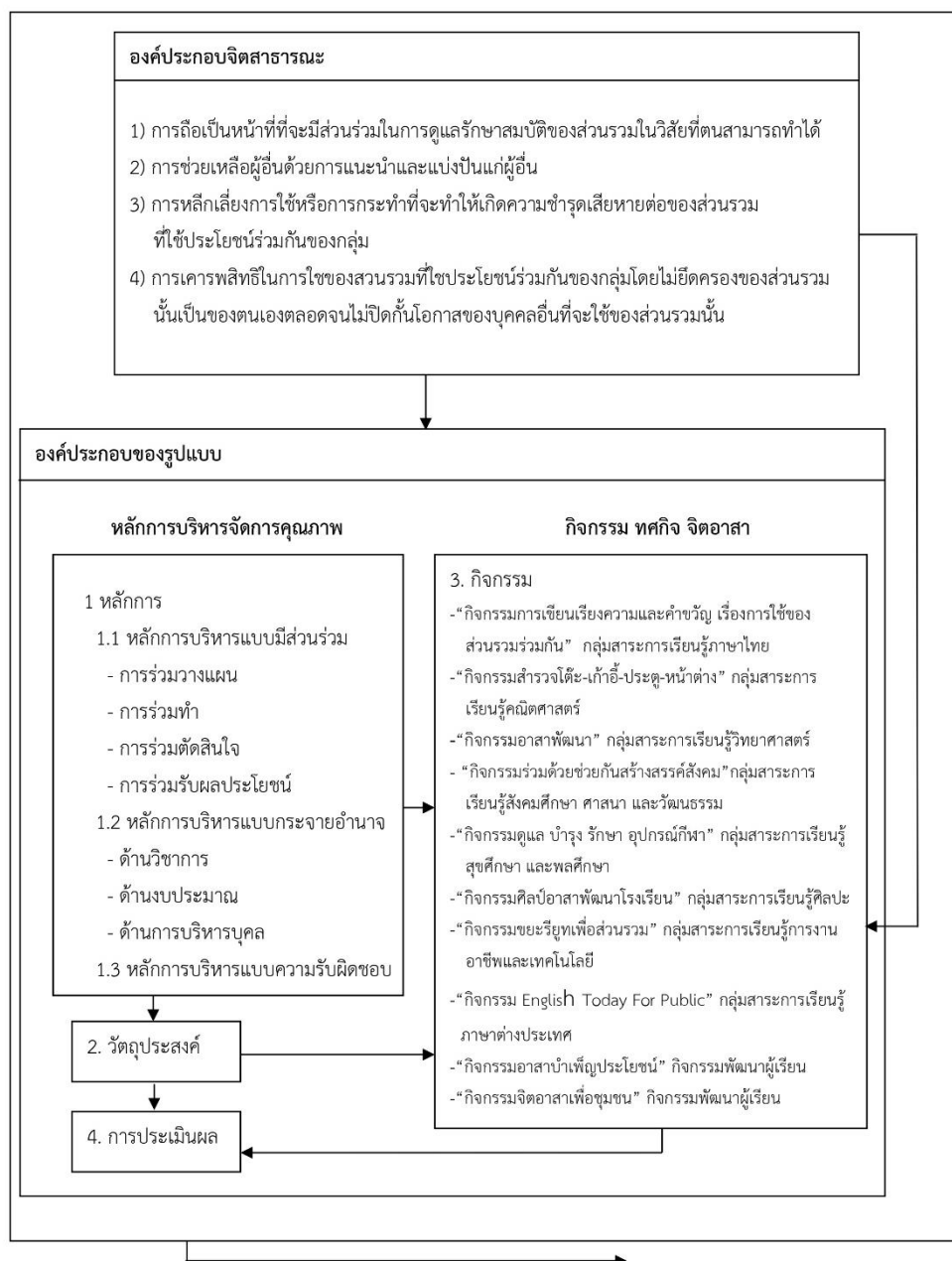
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริม จิต สาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ของแต่ละกิจกรรมเทียบกับเกณฑ์ คะแนนกิจกรรม ทศกิจ จิต อาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ในภาพรวม ร้อยละ 79.55 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม พิจารณาแต่ละกิจกรรม คือ กิจกรรมการเขียนเรียงความและคำขวัญเรื่อง การใช้ของสาธารณะร่วมกัน ร้อยละ 77.77 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรมสำรวจโต๊ะ แก้ว ี่ ประตู หน้าต่าง ร้อยละ 78.92 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรมอาสาพัฒนา ร้อยละ 77.96 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรมร่วม ด้วยช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ร้อยละ 78.50 ดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรมบำรุงรักษาอุปกรณ์กีฬา ร้อยละ 79.91 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรมศิลปอาสาพัฒนาโรงเรียน ร้อยละ 80.14 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรม ขยะรีูทเพื่อส่วนรวม ร้อยละ 80.73 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม กิจกรรม English Today For Public ร้อยละ 78.92 ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม กิจกรรมอาสาบำเพ็ญประโยชน์ ร้อยละ 81.00 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม และ กิจกรรมจิตอาสาเพื่อชุมชน ร้อยละ 81.60 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม และผลเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) โดยภาพรวมทั้ง 4 องค์ประกอบของจิตสาธารณะเทียบกับเกณฑ์ คะแนนกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์

อุปถัมภ์) ของแต่ละองค์ประกอบเทียบกับเกณฑ์โดยภาพรวม ร้อยละ 80.52 ระดับคุณภาพดีเยี่ยม ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบูรณาการกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ตามรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพ โดยครูผู้สอนได้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือครูผู้สอนและนักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการร่วมวางแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น ประชุมครูผู้สอน นักเรียนร่วมประชุมกลุ่มย่อยต่างๆ เพื่อปรึกษาหารือการดำเนินงาน และการแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงาน แล้วครูผู้สอนและนักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อผลการปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้น คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนได้ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น ได้รับความชื่นชมยินดีในผลงานที่สำเร็จ ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานอื่นๆ ได้มามอบรางวัลความสำเร็จ และชื่นชมโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ด้วยความยินดียิ่ง ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หลักการบริหารแบบกระจายอำนาจ คือกระจายอำนาจด้านวิชาการ ผู้บริหารพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ เข้าใจในกิจกรรมตามที่ได้รับผิดชอบในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะให้แก่ นักเรียน ส่วนการกระจายอำนาจด้านงบประมาณ ผู้บริหารได้ให้มอบหมายผู้รับผิดชอบงบประมาณอย่างชัดเจน ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบริหารจัดการงบประมาณในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามดุลยพินิจ ส่งผลให้ครูผู้สอน นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้งบประมาณจัดสรรอย่างทั่วถึง และการกระจายอำนาจด้านการบริหารบุคคล ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดำเนินงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล เช่น หัวหน้าสาระการเรียนรู้และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือมอบหมายคณะครูในกลุ่มสาระเป็นผู้รับผิดชอบงานการดำเนินงานในแต่ละส่วนของกิจกรรม และหลักการบริหารแบบความรับผิดชอบ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมาย พร้อมยอมรับข้อบกพร่องในการดำเนินกิจกรรมโดยไม่โยนความผิดให้ผู้อื่น หากเกิดข้อผิดพลาดก็ร่วมกันแก้ไขปัญหานั้นจนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ สิทธิศักดิ์ ขำปฏี (2560) ศึกษาแบบการบริหารเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารแบบร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหาร ครู และนักเรียนร่วมมือในการวางแผน จัดกิจกรรม และแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงาน แล้วครูผู้สอนและนักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับ พรพรม พรคพวก (2560) ได้ศึกษาความสำเร็จของการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของผู้เรียน พบว่า การบริหารแบบร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารแบบกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารแบบความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ความเป็นไปได้ลักษณะของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบโดยภาพรวม) ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก พิจารณาลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และพิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบแต่ละองค์ประกอบ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินผล ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด หลักการ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และกิจกรรม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิดทศกิจ จิตอาสา ที่

ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) มีส่วนประกอบความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบที่ชัดเจน รูปแบบมีความครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ และผู้นำไปปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับ Smith (1979) และศิริชัย กาญจนวาสี (2558) ได้กล่าวถึง การประเมินงานประเมินเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการควบคุมคุณภาพของการประเมินอันอาจนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎี และวิธีปฏิบัติทางการประเมิน การประเมินงานประเมินนำไปใช้เพื่อประเมินคุณภาพผลกระทบ หรือการใช้ผลการประเมิน ตรวจสอบและรับรองรายงานการประเมิน ควบคุมหรือสะท้อนคติในการประเมิน และตีคุณค่าหรือประโยชน์ของวิธีการประเมินใหม่ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้ประยุกต์ใช้มาตรฐานการประเมินของสมาคมการประเมินแห่งอเมริกัน (American Evaluation Association: AEA) ซึ่งได้เสนอมาตรฐานของการประเมินไว้ 30 ประการเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน 4 หมวด ได้แก่ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards) ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ลักษณะของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบโดยภาพรวม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด พิจารณาลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาลักษณะของรูปแบบโดยรวม พบว่า กิจกรรม ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด วัตถุประสงค์ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด หลักการ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และการประเมินผล ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก แนวคิดและหลักการในการพัฒนารูปแบบมีความเป็นประโยชน์ของความเป็นมา และความสำคัญของรูปแบบมีความเป็นประโยชน์ และรูปแบบมีองค์ประกอบเพียงพอในการหาข้อสรุปเพื่อจัดกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา สอดคล้องกับ มาดาส , สครีเวน และสตัฟฟรีย์บีม (Maduas, Scriven and Stufflebeam, 1983) ได้เสนอแนวทางการประเมินรูปแบบ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ เป็นลักษณะการประเมิน ความเป็นไปได้ในการไปปฏิบัติจริง ผลการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) ลักษณะของรูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบโดยภาพรวม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาลักษณะของรูปแบบโดยรวม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และพิจารณาองค์ประกอบของรูปแบบแต่ละองค์ประกอบ พบว่า วัตถุประสงค์ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด หลักการ ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด การประเมินผล ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และกิจกรรม ความถูกต้องเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากวัตถุประสงค์เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) มีความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และวัตถุประสงค์มีความครอบคลุมกิจกรรม ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) สอดคล้องกับ มาดาส , สครีเวน และสตัฟฟรีย์บีม

(Maduas, Scriven and Stufflebeam, 1983) ได้เสนอแนวทางการประเมินรูปแบบ มาตรฐานด้านความเหมาะสม เป็นลักษณะการประเมิน ความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและคุณธรรม มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม เป็นลักษณะการประเมินความ น่าเชื่อถือ และได้เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา

6. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์) มีจุดเด่น คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนด้วยหลักการบริหารจัดการที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดจิตสาธารณะต่อโรงเรียน ชุมชน และผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน ดังนั้นควรนำจุดเด่นด้านนี้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริงปัจจุบัน ได้แก่ สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก Social Medias และ Social Networks และจุดอ่อนบางประเด็นของรูปแบบ คือ การประเมินรูปแบบเป็นรายบุคคลในการร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ดังนั้น จึงควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินรูปแบบ เพื่อวัดประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง สำหรับการนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำรูปแบบที่ได้ไปใช้ที่โรงเรียนหรือโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันโดยทำวิจัยและพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมที่ได้ (รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพตามแนวคิด ทศกิจ จิตอาสา ที่ส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน) ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันยุคสังคมดิจิทัล อย่างต่อเนื่องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิชาการโรงเรียนบ้านหนองใหญ่. (2022). รายงานผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์. โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์), องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.
- กุลทิพย์ ศาสตระรุจิ. (2018). พลังของจิตอาสาเพื่อสังคมไทย. สำนักงานส่งเสริมคุณธรรม.
- เกษสุดา พุทธะลา. (2018). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- จันทนีย์ เอ็มนา. (2023). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบความคิดแบบเติบโตเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียน. โรงเรียนปายวิทยาคาร จังหวัดแม่ฮ่องสอน.
- ชัยพจน์ รักงาม. (2022). แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2017). จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ: ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร. สำนักวิจัยสังคม.
- ธนวรรณ เหมบาสัตย์. (2022). การพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2.
- นัชร ลับบัวงาม. (2017). ความสำคัญของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา, 12(3), 45-47.

- บุญดี โงชาฤทธิ์. (2016). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. โรงเรียนมุกดาหาร สพม. เขต 22.
- ฝ่ายบริหารทั่วไป. (2022). *รายงานประจำปีการศึกษา 2565*. โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุทิศ), องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.
- พรพรหม พรคพวก. (2017). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1.
- พระมหาวรวิจิตร จันทรชื่น. (2022). *จิตสาธารณะในมิติพุทธจริยธรรม*. สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2015). *การประเมินทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 6). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภจิต สนิตสุข. (2017). *จิตอาสา: แนวทางพัฒนาคุณภาพคนไทยในศตวรรษที่ 21*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สมคิด บางโม. (2015). *การบริหารจัดการคุณภาพในสถานศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สิทธิศักดิ์ ชำปฏี. (2017). *การบริหารเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- หนึ่งฤทัย อาจปรุ. (2016). *พฤติกรรมความมีจิตสาธารณะของผู้เรียนในโรงเรียน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Brown, J. S., & Moberg, D. J. (1980). *Organizational theory and behavior*. Irwin.
- Eggen, P., & Kauchak, D. (2006). *Educational psychology: Windows on classrooms* (7th ed.). Merrill Prentice Hall.
- Gerlach, V. S., & Ely, D. P. (1980). *Teaching and media: A systematic approach* (2nd ed.). Prentice-Hall.
- Keeves, J. P. (1988). *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook*. Pergamon Press.
- Kohlberg, L. (1984). *Essays on moral development, Vol. II: The psychology of moral development*. Harper & Row.
- Madaus, G. F., Scriven, M., & Stufflebeam, D. L. (1983). *Evaluation models*. Kluwer-Nijhoff Publishing.
- McGregor, D. (1960). *The human side of enterprise*. McGraw-Hill.
- Ouchi, W. G. (1981). *Theory Z: How American business can meet the Japanese challenge*. Addison-Wesley.
- Piaget, J. (1932). *The moral judgment of the child*. Routledge & Kegan Paul.

- Reimer, J. (1989). *Moral development and responsibility: Reasoning and understanding in adolescence*. Academic Press.
- Smith, N. L. (1979). *The art and science of evaluation*. Sage Publications.
- Taylor, F. W. (1911). *The principles of scientific management*. Harper & Brothers.
- Weber, M. (1947). *The theory of social and economic organization* (A. M. Henderson & T. Parsons, Trans.). Free Press.